

Αθήνα, 21/07/2011

Αρ. Πρωτ.: Εξ./397/2011

Προς: Κυρία Άννα Διαμαντοπούλου, Υπουργό Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και
Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, ypourgos@ypepth.gr

Θέμα: Προτάσεις της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών επί του προσχεδίου νόμου για την
Ανώτατη Εκπαίδευση

Αξιότιμη κ. Υπουργέ,

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών αποστέλλει τις προτάσεις της επί του προσχεδίου νόμου «Οργάνωση Ανώτατης Εκπαίδευσης, Ανεξάρτητη Αρχή για τη Διασφάλιση και Πιστοποίηση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση», τις οποίες παρακαλούμε να λάβετε υπόψη.

Το παρόν κείμενο αποτελεί προϊόν συλλογικής προσπάθειας εκ μέρους της ερευνητικής κοινότητας, στην οποία συνέβαλαν τόσο σύλλογοι ερευνητών όσο και μεμονωμένοι ερευνητές.

Γενικές παρατηρήσεις/προτάσεις:

- Το προσχέδιο νόμου περιέχει θετικά στοιχεία, όπως η αναφορά στον ενιαίο χώρο εκπαίδευσης-έρευνας (Άρθρο 3 παρ. ε') και το γενικό άρθρο για τη συνεργασία πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων (Άρθρο 42). Εντούτοις, τα στοιχεία αυτά δεν συνθέτουν μια ισχυρή δέσμη μέτρων η οποία να αντιστοιχεί στη σημερινή ανάγκη ενίσχυσης των διαύλων συνέργειας μεταξύ των πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Κέντρων. Αυτό αφήνει περιθώριο για πολλαπλές, και πιθανόν «παρεκκλίνουσες» ερμηνείες. Έτσι προτείνουμε μια σειρά από αλλαγές που έχουν στόχο την, κατά το δυνατόν, διάχυση και την αποσαφήνιση, στο σύνολο του νομοσχεδίου, της λογικής που διέπει το Άρθρο 42. Αυτό πιστεύουμε ότι θα διευκολύνει -μεταξύ άλλων- και την αποτελεσματικότητα του νόμου κατά την εφαρμογή του.

- Στο πλαίσιο της υλοποίησης του ενιαίου χώρου εκπαίδευσης και έρευνας προτείνουμε επίσης:

(1) την ύπαρξη ενιαίου Εθνικού Πίνακα Κριτών για ΑΕΙ και ΕΚ και

(2) τη μετονομασία της ΑΔΙΠ σε «Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση **και την Έρευνα**», αφενός γιατί η έρευνα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και, αφετέρου, για να συμπεριληφθούν ταυτόχρονα τα Ερευνητικά Κέντρα που υπάγονται στη ΓΓΕΤ στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων της Αρχής αυτής.

Προτάσεις κατ' άρθρο:

Άρθρο 11: Όργανα της μεταπτυχιακής σχολής

Στην Παράγραφο 8 (1^η πρόταση), να προσδιοριστεί ότι:

«ο διευθυντής μεταπτυχιακού ή διδακτορικού προγράμματος και ο αναπληρωτής του είναι καθηγητές ή ερευνητές και εκλέγονται από την ομάδα διδασκόντων του προγράμματος με απλή πλειοψηφία του αριθμού των διδασκόντων για διετή θητεία.»

Προτείνουμε την τροποποίηση αυτή, καθώς τα μεταπτυχιακά προγράμματα δύνανται να οργανώνονται από κοινού από πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, σύμφωνα με το Άρθρο 42 του παρόντος πσ/ν.

Άρθρο 16: Διδακτικό προσωπικό

Στην Παράγραφο 6, η 1^η πρόταση να διατυπωθεί ως εξής:

«Με απόφαση της κοσμητείας της σχολής, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση μέλους της, καλούνται ως επισκέπτες καθηγητές, καταξιωμένοι Έλληνες ή ξένοι καθηγητές, ή ερευνητές, ή άλλοι επιστήμονες με προσόντα καθηγητή για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών.»

Η θεσμοθέτηση του επισκέπτη-καθηγητή για τους ερευνητές, που έχουν τα προσόντα να επιτελέσουν εκπαιδευτικό έργο, θα ενισχύσει την κινητικότητα ανάμεσα στα ΕΚ και τα ΑΕΙ.

Άρθρο 18: Αξιολόγηση καθηγητών

Στην Παράγραφο 2, (1^η πρόταση) να προστεθούν οι ερευνητές ως εξής:

«Η αξιολόγηση των ως άνω καθηγητών των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι. πραγματοποιείται από επιτροπές που αποτελούνται από πέντε καθηγητές πρώτης βαθμίδας άλλων Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι. αντίστοιχα, ή ερευνητές πρώτης βαθμίδας, του εσωτερικού και του εξωτερικού, με διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο συναφές με το έργο των αξιολογούμενων, που επιλέγονται από το μητρώο εξωτερικών κριτών του άρθρου 26.»

Το μητρώο των κριτών του άρθρου 26, μπορεί να περιλαμβάνει και ερευνητές, οπότε οι τελευταίοι δεν είναι δυνατόν να αποκλείονται από την αξιολόγηση που αναφέρεται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 21: Επιστημονικές και λοιπές άδειες

Στο τέλος της Παραγράφου 3 να προστεθεί η πρόταση:

«Οι καθηγητές που κατά τη διάρκεια της επιστημονικής τους άδειας στην αλλοδαπή συνεργάζονται με αμοιβή με ανώτατα εκπαιδευτικά ή άλλα ιδρύματα του εξωτερικού, λαμβάνουν το 80% των αποδοχών τους. Αν ο χρόνος της επιστημονικής άδειας διανύεται στην Ελλάδα, ο καθηγητής λαμβάνει το 40% των αποδοχών του. Αν ο χρόνος της επιστημονικής άδειας διανύεται σε ερευνητικό κέντρο ή ινστιτούτο που υπάγεται στο δημόσιο τομέα της χώρας, ο καθηγητής λαμβάνει το 70% των αποδοχών του.»

Η εξειδίκευση αυτή, για τις άδειες στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στα ΕΚ, εκτιμάται ως απαραίτητη, γιατί θα αποτελέσει ένα ιδιαίτερα ελκυστικό κίνητρο για την αύξηση της κινητικότητας επιστημόνων, μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ. Επιπλέον, σε αυτήν την περίπτωση, το

υπόλοιπο 30% των αποδοχών των καθηγητών που θα ενταχθούν στη ρύθμιση αυτή είναι εφικτό να καλυφθεί από το αντίστοιχο ΕΚ/Ι.

Άρθρο 22: Ασυμβίβαστα – αναστολή καθηκόντων

Στην Παράγραφο 4 προτείνουμε να συμπεριληφθούν και οι ερευνητές της αλλοδαπής ως εξής:

«Για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του ιδρύματος κατά τη διάρκεια των αδειών που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, καθώς και κατά τη διάρκεια της αναστολής καθηκόντων, είναι δυνατή η χρήση των μη καταβαλλομένων αποδοχών για πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών από Α.Ε.Ι., ή ερευνητών από ερευνητικά ιδρύματα της αλλοδαπής.»

Αυτό αυξάνει την κινητικότητα μεταξύ των ΑΕΙ της ημεδαπής και με τα ΕΚ της αλλοδαπής.

Άρθρο 26: Επιτροπές επιλογής καθηγητών

Στην Παράγραφο 2, (1^η πρόταση) να προστεθούν οι ερευνητές ως εξής:

«Τουλάχιστον τρία από τα μέλη της επιτροπής επιλογής ή εξέλιξης καθηγητών είναι είτε καθηγητές άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και ομοταγούς Α.Ε.Ι. του εξωτερικού, είτε αντίστοιχης βαθμίδας ερευνητές ερευνητικού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.»

Αυτό διότι, εφόσον στην πρόταση αυτή περιγράφονται τα τρία εξωτερικά (και υποχρεωτικώς εκτός του οικείου ιδρύματος) μέλη της επιτροπής, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνονται καθηγητές άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής και ερευνητές της αλλοδαπής, θεωρούμε ότι οι ερευνητές της ημεδαπής συμπεριλαμβάνονται επίσης αυτοδικαίως στα εξωτερικά μέλη της επιτροπής αυτής.

Στην Παράγραφο 3α, (1^η πρόταση) προτείνουμε να αντικατασταθεί η φράση «από μητρώα εσωτερικών και εξωτερικών μελών του ιδρύματος» με τη φράση:

«από μητρώα εσωτερικών και εξωτερικών καθηγητών ή ερευνητών»

Αυτό διότι, η πρώτη φράση προκαλεί σύγχυση (ειδικά ως προς το τμήμα «εξωτερικών μελών του ιδρύματος»), ενώ με τη δεύτερη διευκρινίζεται η ιδιότητα των μελών του μητρώου που είναι καθηγητές ή ερευνητές.

Στην Παράγραφο 4, να προστεθούν οι ερευνητές ως εξής :

«Οι υποψήφιοι για την προς πλήρωση θέση καλούνται να παρουσιάσουν ενώπιον των καθηγητών της σχολής, με διαδικασία που ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ιδρύματος. Για την υποβοήθηση της αξιολόγησης των υποψηφίων, η επιτροπή επιλογής υποχρεούται να ζητήσει γραπτή αξιολόγηση για κάθε υποψήφιο από τέσσερις διαπρεπείς καθηγητές ή ερευνητές του εξωτερικού που ανήκουν στο μητρώο των εξωτερικών εκλεκτόρων ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου δεν είναι τούτο εφικτό, από το μητρώο των εσωτερικών εκλεκτόρων. Δύο εκ των ως άνω καθηγητών ή ερευνητών υποδεικνύονται από τον υποψήφιο.»

Αυτό διότι, οι ερευνητές δεν μπορούν να αποκλείονται από υποβοήθηση της αξιολόγησης που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο, καθώς, όπως προαναφέρθηκε, το μητρώο του άρθρου 26, μπορεί να περιλαμβάνει και ερευνητές.

Άρθρο 38: Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών

Η Παράγραφος 5, προτείνουμε να τροποποιηθεί ως εξής:

«Στα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών ενός ιδρύματος μπορούν να περιλαμβάνονται, με την αναγνώριση των αντίστοιχων ακαδημαϊκών μονάδων, και μαθήματα που παρέχονται από σχολές μεταπτυχιακών σπουδών άλλων ιδρυμάτων όπως ορίζεται στους οργανισμούς των ιδρυμάτων αυτών, ή ερευνητικών κέντρων ή ινστιτούτων που υπάρχουν στο δημόσιο τομέα της χώρας. Μεταξύ των δύο ιδρυμάτων καταρτίζεται πρόγραμμα συνεργασίας.»

Αυτό διότι, ορισμένα τουλάχιστον ερευνητικά κέντρα της ΓΓΕΤ έχουν μακρά πείρα στη διοργάνωση και διδασκαλία μεταπτυχιακών μαθημάτων, τα οποία θα πρέπει στο εξής να μπορούν να αναγνωριστούν στα κοινά μεταπτυχιακά που περιγράφονται στο Άρθρο 42.

Άρθρο 39: Διδακτορική διατριβή-προγράμματα διδακτορικών σπουδών

Στην Παράγραφο 6, πριν την τελευταία πρόταση, να προστεθεί η πρόταση:

«Στην περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις του Άρθρου 42, πρόεδρος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής (επιβλέπων) δύναται να οριστεί ερευνητής του συνεργαζόμενου ερευνητικού κέντρου ή ινστιτούτου.»

Το πιο πάνω αποτελεί πάγιο αίτημα των ερευνητών, οι οποίοι πολλές φορές επιβλέπουν και ταυτόχρονα χρηματοδοτούν -μέσω ερευνητικών προγραμμάτων- την έρευνα του υποψηφίου διδάκτορα καθώς και τον ίδιο.

Στην Παράγραφο 7, προτείνουμε:

- (α) «Η τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής γίνεται από τρεις εξεταστές» αντί για δύο.
- (β) Σε σχέση με το πιο πάνω, να προστεθεί ακολούθως η πρόταση «Ο τρίτος εξεταστής, επίσης του ίδιου ή απολύτως συναφούς γνωστικού αντικείμενου είναι μέλος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ερευνητικού κέντρου ή ινστιτούτου του δημόσιου τομέα της χώρας, από τα μητρώα του άρθρου 26».

(γ) Και τέλος, να διαμορφωθεί αντίστοιχα η πρόταση «Για την απονομή του διδακτορικού διπλώματος απαιτείται η θετική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής τουλάχιστον από τους δύο εξεταστές», ή εναλλακτικά «Για την απονομή του διδακτορικού διπλώματος απαιτείται η θετική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής και από τους τρεις εξεταστές». Αυτό διότι αφενός ο αριθμός των εξεταστών είθισται να είναι μονός και αφετέρου, κατ' αυτόν τον τρόπο, ένας εξεταστής θα προέρχεται από το οικείο ίδρυμα, ένας από άλλο ίδρυμα (ΑΕΙ ή ΕΚ) της ημεδαπής και ένας από το εξωτερικό. Η αναλογία εξεταστών από την ημεδαπή και την αλλοδαπή 2:1, είναι λογική και δεν απαξιώνει τους Έλληνες καθηγητές και ερευνητές ως προς την ικανότητα/φερεγγυότητά τους στην κρίση διδακτορικών διατριβών.

Άρθρο 42: Συνεργασία πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων

Προτείνουμε ο τίτλος του συγκεκριμένου Άρθρου να μετατραπεί σε:

«Συνεργασία ΑΕΙ και ερευνητικών κέντρων»

Αυτό, για να συμπεριληφθούν και τα ΤΕΙ στις δυνητικές συνεργασίες παν/μίων με ΕΚ, διότι (α) υπάρχουν ήδη ορισμένα πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξύ ΤΕΙ και ΕΚ, (β) λειτουργούν ήδη μεταπτυχιακά προγράμματα που έχουν οργανωθεί από κοινού από τμήματα πανεπιστημίων και ΤΕΙ, στα οποία επιπλέον καλούνται ερευνητές ως διδάσκοντες.

Αντίστοιχα, στην Παράγραφο 1, η 1^η πρόταση προτείνουμε να διατυπωθεί ως εξής:

«Τα ιδρύματα του πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα δύνανται να συνεργάζονται με τα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα...», ή εναλλακτικά «Τα ΑΕΙ δύνανται να συνεργάζονται με τα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα...»

Επιπλέον, στο Άρθρο 42 προτείνουμε η Παράγραφος 3 του παρόντος να μετατραπεί σε Παράγραφο 4 και να προστεθεί μια άλλη Παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Τα ΑΕΙ δύνανται να συνεργάζονται με τα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα που υπάρχουν στο δημόσιο τομέα της χώρας, με σκοπό την οργάνωση και λειτουργία ερευνητικών δικτύων για την ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση των εθνικών ερευνητικών υποδομών.»

Αυτό διότι, το παρόν Άρθρο, ως έχει, αναφέρεται στη δυνητική συνεργασία ΑΕΙ και ΕΚ αποκλειστικά ως προς την εκπαιδευτική της συνιστώσα. Θεωρούμε απαραίτητο να προστεθεί εδώ μια αναφορά και στην ερευνητική συνιστώσα, η οποία βεβαίως θα εμπλουτιστεί και θα εξειδικευθεί στο νέο νόμο για την έρευνα.

Άρθρο 43: Προγράμματα σπουδών διά βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Θεωρούμε ότι το Άρθρο 43 πρέπει να αναδιαμορφωθεί συνολικά, προβλέποντας τη δυνατότητα δι-ιδρυματικών συνεργασιών για την οργάνωση προγραμμάτων δια βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στις δε δι-ιδρυματικές συνεργασίες θα πρέπει να συμπεριληφθούν και τα ΕΚ, καθώς και ιδρύματα του εξωτερικού (κατ' αντιστοιχία των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών).

Αυτό διότι, έτσι διασφαλίζεται «η διεπιστημονική και διακλαδική συνεργασία στην ανάπτυξη προγραμμάτων δια βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης» (Άρθρο 7, παρ. 5). Άλλωστε και στο Άρθρο 12 αναφέρεται ότι «Η σχολή δια βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης οργανώνεται, διοικείται και λειτουργεί κατ' αναλογία προς τη σχολή μεταπτυχιακών σπουδών του ιδρύματος».

Ως εκ τούτου, προτείνουμε η Παράγραφος 1 (1^η πρόταση) να διαμορφωθεί ως εξής:

«Τα ιδρύματα δύνανται να οργανώνουν και να λειτουργούν προγράμματα δια βίου μάθησης, που οδηγούν στη λήψη αντίστοιχων τίτλων, είτε αυτόνομα, είτε σε συνεργασία με άλλα ιδρύματα, ή ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα που υπάρχουν στο δημόσιο τομέα της χώρας, ή αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού.»

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ε. Λουκάς

Η Γ. Γραμματέας

Μαρία Θ. Στουμπούδη

Κοινοποίηση:

Κύριο **Κωνσταντίνο Κοκκινόπλιτη**, Γενικό Γραμματέα Έρευνας & Τεχνολογίας, secgenof@gsrcr.gr

Κύριο **Βασίλη Παπαζογλου**, Ειδικό Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης, papazog@deslab.ntua.gr

---

Δημήτρης Ε. Λουκάς: ΕΚΕΦΕ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, Ινστιτούτο Πυρηνικής Φυσικής, Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 1530 Αγία Παρασκευή. Τηλ. 210 6503415, e-mail: loukas@inp.demokritos.gr

Μαρία Θ. Στουμπούδη: Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών, Ινστιτούτο Εσωτερικών Υδάτων, Τ.Θ. 712, 19013 Ανάβυσσος Αττικής. Τηλ. 2291076392, Fax 2291076419, e-mail: mstoum@ath.hcmr.gr